

լցան արտաբերութեամբ անտանելի առեալ զսուգ հայրենի: Իսկ ի առեսանել և ի լսել զնշան լուսոյն՝ փարապետեալ սուգն՝ և հերքեցաւ խաւարն, և կատարեցաւ առաջը սգոյ լալեացն:

Իսկ թէպէտ և նոքա մարդկաւրէն խորհէին՝ սակայն նա ազատեալ ի բանտէս՝ և մերկացեալ յախտէս, թեթեւացեալ ի բռնէս, վերանայր յերկինս պար առեալ անմարմին դասիւք, որք ողջունէին, համբուրէին, հրճէին, յուզարկէին, առաջնորդէին. զի որքան մարդկայինքնս արտմէին, հրաբոցքն ուրախանաին, զի թէ ի ներքնոցս պակասեաց ի վերինսն յաւելաւ, յաղագս որոցքն ծացեալ եռակի եռիցն:

Արթնանայր աթոռն, քրքրէր քերովբէն, սաղմոսէր սերովբէն, առփէր տէրութիւնքն, զըւարձանայր վաւրութիւնքն. իշխանութիւն տաին իշխանութիւնքն, պատուէին պէտքն, հրճրէին հրկշտակապետքն, համբուրէին հրկշտակքն. և համազումար եղեալ իննեակ դասուցն, աւրհնէին զովէին զըզէին, և իւրաքանչիւր յիւր դասն կոչէին. թերեւ և ընդ միմեանս կադէին կարգել ընդ նոսա ըզնմանն նոցա: Եւ առեալ մեծին յեթնաստեղեան խորաննս, առ մայրն Տեառն և բովանդակ կուսանսն և մեծարէին բոցափայլքն՝ և խըրախ յարգարէին: Ելանէր և Հայրն՝ և անկանէր զպարանոցաւն, զգեցուցանէին պատմութեան, զնէին մատանի տաին կաշիկ, զե-

նուն զըւարակ, ուտէին ըմպէին ուրախ լինէին:

Հայրն հիւրընկալ, Որդին մատուակ, Սուրբ Հոգին բաժակ, իմաստութիւնն կերակուր, այսպիսեաց՝ այսգոն է արժանն և ընդունելութիւնն:

Եւ արդ՝ հայր սուրբ և վարդապետ բարի՝ որ փառաւորեցար անձառ փառաւք, մտեր ի յառազասան, և խրախացար ի հարսանիսն, յիշեա զարեամբ պսակեալսն յանաւրինաց՝ թերեւ արժանասցին այդր կենաց և համայնիւ ի կատարել զյիշատակս քո յաւէտ մերս ժողովոյ, հայցեա ի սիրողէն քո զբաւութիւն և զթողութիւն մեղաց, զի արժանի լիցուք ընդ քեզ և ընդ ամենայն սուրբս փառաւորել: զՀայր և զՈրդի և զՀոգիդ սուրբ այժմ և միշտ և յաււ:

Երջանկաց պարոց՝ յերկիր անկեալ եղիկի ոգիս Յոն. եպ. արքանդար Հայոց՝ հայցեմ յիշել զիս և զիսն ի Քրիստոս, զի յոյժ փափաքմամբ եսու բերել զսա ի Հոռոմիդեան զի լիայր յերկիրս. և ես մեռամբ իմով գրեցի ի յոյժ վշաբեր աւուրսս: Եւ որք յիշիք զմեզ ի քարի՝ և զմեզ յիշեցի անմոռացն Աստուծ ի քարի: Եւ քախաւարքն մեր՝ մասն քարի գտցն ի Քրիստոս Աստուծոյ և մեղուցեալն մեր, երկ քանիւ և երկ գործով՝ բողոքիմ համայնիցն շնորհեցի Քրիստոս: Եւ նմա փառք յաշխեան ամեն: [բղ. 20 ա]

ՄԵՍԸՈՂ ՎԱՐՈՒՊԵՏ

## ՆՈՐ ՍՏԱՅՈՒՆԺ ԳՐԷՐ.

1. Պատկերազարդ բնական պատմութիւն, Գ. գիրք. Համբարանորիւն. Հ. Գ. Է. Մենէվիշեան. Վիեննա, 1897. գինն է 85 կոպ.
2. Հետազոտութիւնք նախնեաց ռամկօրէնի վերայ. ուսումնասիրութիւնք և քաղաւածքներ, Հ. Վ. Է. Ս. Յովնանեան. մասն առաջին՝ ռամկօրէն մատենագրութիւն. Տետր Բ. Վիեննա, 1897. գինն է 3 ֆր.
3. Պրօֆէսսօր Հ. Գեյցեր. Համառօտ պատմութիւն Հայոց, յաւելուածովք թարգմանչին, Թարգմանեց Հ. Գր. Վ. Գալէմբարեան. Վիեննա, 1897. գինն է 60 կոպ.
4. Խաչատուր Արտեման. (արտատպած «Լումայ» գրական հանդիսից). Ներսէս Տ. Վարապետեան. Տփլիս. 1897. գինն է 60 կոպ.
5. Սարսափելի վրէժխնդրութիւն կամ Սատանա-

- նէրի կամուրջը. Պաղուխինի. Թարգմ. Լ. Է. Ներսէսեանի. Թիֆլիս 1896. գինն է 20 կոպ.
6. Բանաստեղծութիւններ. Արշակ Յարութիւնեանի, Թիֆլիզ, 1897. գինն է 40 կոպ.
7. Միքայէլ Ղազարեան Նալբանդեան. Եր. Շա-հաղիզ, կենսագրութիւն. (արտատպած գրականական և պատմական հանդիսից). Մոսկուա, 1897. գինն է 60 կոպ.
8. Քննական կրօնագիտութիւն հանդերձ ապացուցութեամբք կրօնից. Տ. Սահակ քահ. Տ. Սարգրեան. Երկրորդ տպագրութիւն ընդարձակեալ ի հեղինակէն ամենայն կարեոր խնդրովք և լուծմամբք նոցին, Կ. Պոլիս. 1897. գինն է 25 ղուրուշ:
9. Լումայ, գրական հանդէս. Երկրորդ տարի. գիրք երկրորդ. 1897 ամի, Տփլիս.